

Analýza nákladov spoločnosti OMNIA KLF, a.s.

Tomáš Pekár

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš PEKÁR**
Osobní číslo: **M081669**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Analýza nákladů firmy OMNIA KLF, a.s.**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte přehled odborné literatury a určete teoretický postup a zásady pro vypracování analýzy nákladů.

II. Praktická část

- Provedte anlyzu nákladů firmy OMNIA KLF, a.s.
- Vyhodnoťte výsledky analýzy nakladů firmy OMNIA KLF, a.s.
- Navrhněte možnosti snížení nákladů firmy OMNIA KLF, a.s.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

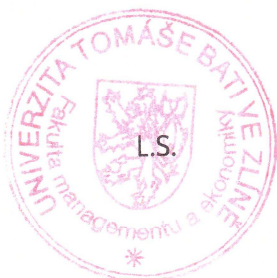
Seznam odborné literatury:

- [1] HONTYOVÁ, K., LISÝ, J., SATKOVÁ, B. Základy ekonómie a ekonomiky. Bratislava: EKONÓM, 2001. 176 s. ISBN 80-225-1353-9.
[2] KAJANOVÁ, J. Náklady a ceny. Bratislava: IRIS, 2005. 150 s. ISBN 80-89018-92-0.
[3] KUPKOVIČ, M. a kol. Kalkulácie a rozpočty. Bratislava: SPRINT vfra, 1998. 197 s. ISBN 80-88848-37-7
[4] KUPKOVIČ, M. a kol. Náklady podniku. Bratislava: SPRINTvfra, 1999. 170 s. ISBN 80-88848-50-4.
[5] KUPKOVIČ, M. a kol. Podnikové hospodárstvo. Bratislava: Sprint vfra, 2003. 452 s. ISBN 80-88848-71-7.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
Ústav podnikové ekonomiky
Datum zadání bakalářské práce: 6. dubna 2010
Termín odevzdání bakalářské práce: 21. května 2010

Ve Zlíně dne 6. dubna 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Ing. Jiří Polách, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 20.5.2010

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Obsahom bakalárskej práce je analýza nákladov v teoretickej i praktickej rovine. Teoretická časť je zameraná na zhrnutie poznatkov potrebných pre vypracovanie analýzy nákladov. Úvod praktickej časti je venovaný stručnej charakteristike spoločnosti a predmetu jej činnosti. Po nej nasleduje samotná analýza nákladov a vyhodnotenie výsledkov analýzy. Záver práce je venovaný návrhom konkrétnych krokov vedúcich k zníženiu nákladov.

Kľúčové slová:

Nákladový druh, hospodárnosť, nákladovosť, kalkulačný vzorec, koeficient reakcie nákladov, vnútropodniková cena, priebeh nákladov.

ABSTRACT

Bachelor's thesis includes analysis of the costs in theoretical as well as practical level. Theoretical part focus on a summary of knowledge needed for elaboration of cost analysis. Prologue of the practical part focus on brief introduction of the company and objective of its existence followed by cost analysis and evaluation of its results. Conclusion of the thesis focus on recommendation of particular steps leading to decrease the costs.

Key words:

Expense type, efficiency, costly, calculation formula, the coefficient of response costs, factory price, the course costs.

Chcel by som poďakovať vedúcej bakalárskej práce Ing. Zuzane Tučkovej, Ph.D. za vedenie, pomoc a cenné rady pri zpracovaní tejto práce. Ďalej týmto ďakujem finančnému manažérovi spoločnosti OMNIA KLF, a. s. Ing. Petrovi Kubíkovi za poskytnutie interných materiálov, ktoré boli využité v tejto bakalárskej práci.

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že odovzdaná verzia bakalárskej práce a verzia elektronická nahratá do IS/STAG sú totožné.

Žilina, Apríl 2010

.....

Tomáš Pekár

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 TEÓRIA ANALÝZY NÁKLADOV	12
1.1 ÚČTOVNÉ A MANAŽÉRSKE POŇATIE NÁKLADOV	12
1.2 ANALÝZA NÁKLADOV PODEA NÁKLADOVÝCH DRUHOV	13
1.3 ANALÝZA HOSPODÁRNOSTI	14
1.4 ANALÝZA NÁKLADOVOSTI HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI	15
1.5 ANALÝZA NÁKLADOV PODEA POLOŽIEK KALKULAČNÉHO VZORCA.....	16
1.5.1 Položky kalkulačného vzorca.....	17
1.6 ANALÝZA NÁKLADOV V ZÁVISLOSTI OD OBJEMU VÝKONOV	18
II PRAKTICKÁ ČASŤ	19
2 CHARAKTERISTIKA PODNIKU	20
2.1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA PODNIKU	20
2.2 EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA PODNIKU	21
2.2.1 Výnosy.....	21
2.2.2 Výsledok hospodárenia	22
2.2.3 Vývoj počtu zamestnancov	22
3 ANALÝZA NÁKLADOV PODNIKU	24
3.1 VÝVOJ NÁKLADOV PODNIKU OMNIA KLF, A. S.	24
3.2 ANALÝZA NÁKLADOV PODEA NÁKLADOVÝCH DRUHOV V PODNIKU OMNIA KLF, A. S.....	26
3.2.1 Analýza nákladových položiek.....	27
3.3 ANALÝZA HOSPODÁRNOSTI V PODNIKU OMNIA KLF, A. S.....	29
3.4 ANALÝZA NÁKLADOVOSTI HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI V PODNIKU OMNIA KLF, A.S.....	30
3.5 ANALÝZA NÁKLADOV PODEA POLOŽIEK KALKULAČNÉHO VZORCA V PODNIKU OMNIA KLF, A.S.	32
3.5.1 Kalkulačný vzorec podniku OMNIA KLF, a. s.....	32
3.5.2 Analýza jednotlivých položiek kalkulačného vzorca	33
3.5.3 Kalkulácia nákladov na výkovok typu 6201/1	34
3.6 ANALÝZA NÁKLADOV V ZÁVISLOSTI OD OBJEMU VÝKONOV V PODNIKU OMNIA KLF A.S.	35
4 VYHODNOTENIE VÝSLEDKOV ANALÝZY NÁKLADOV	37

4.1	VYHODNOTENIE VÝSLEDKOV ANALÝZY NÁKLADOV PODĽA NÁKLADOVÝCH DRUHOV	37
4.2	VYHODNOTENIE VÝSLEDKOV ANALÝZY HOSPODÁRNOSTI	38
4.3	VYHODNOTENIE VÝSLEDKOV ANALÝZY NÁKLADOVOSTI HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI	38
4.4	VYHODNOTENIE VÝSLEDKOV ANALÝZY NÁKLADOV PODĽA POLOŽIEK KALKULAČNÉHO VZORCA	40
4.5	VYHODNOTENIE VÝSLEDKOV ANALÝZY NÁKLADOV V ZÁVISLOSTI OD OBJEMU VÝKONOV.....	41
5	NÁVRHY ZNÍŽENIA NÁKLADOV	42
5.1	ZNÍŽENIE NÁKUPNEJ CENY MATERIÁLU	42
5.2	ZMENA PONÚKANÉHO SORTIMENTU.....	43
5.3	ZVÝŠENIE OBJEMU VÝROBY	44
	ZÁVER	45
	ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	46
	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	48
	ZOZNAM GRAFOV	50
	ZOZNAM TABULIEK	51
	ZOZNAM PRÍLOH.....	52

ÚVOD

V súčasnosti by sme pravdepodobne márne hľadali výrobný podnik, ktorý nejakým spôsobom nezasiahla celosvetová hospodárska kríza. Výnimkou nie je ani podnik OMNIA KLF, a. s.. Z dôvodu znižovania dopytu po produktoch neustále klesá ich tržná cena. Znižovanie predajných cien je pre podnik často jediný spôsob ako nestratiť svoj podiel na trhu. Dlhodobo udržať nižšie predajné ceny sú však schopné len podniky, ktoré dokážu úspešne znižovať svoje náklady pri zachovaní kvality svojich výrobkov. Predpokladom pre úspešné znižovanie nákladov podniku je získanie presných a adekvátnych informácií. Zdrojom týchto informácií je kvalitná analytická činnosť.

Cieľom mojej bakalárskej práce je vypracovanie analýzy nákladov výrobného podniku OMNIA KLF, a. s. a na základe vyhodnotenia jej výsledkov doporučiť vhodné kroky vedúce k zníženiu nákladov tejto spoločnosti.

Pred začatím každej analytickej činnosti je nutné mať teoretické znalosti týkajúce sa danej oblasti. Z tohto dôvodu je prvá časť tejto práce venovaná súhrnu teoretických poznatkov o jednotlivých častiach samotnej analýzy nákladov.

Úvod praktickej časti obsahuje všeobecnú charakteristiku podniku a prehľad vybraných ekonomických ukazovateľov dosahovaných podnikom v sledovanom období. Po oboznámení sa s podnikom nasleduje samotná analýza nákladov. Táto analýza začína všeobecným prehľadom vývoja nákladov, po ktorom nasleduje analýza nákladov podľa nákladových druhov, analýza hospodárnosti a analýza nákladovosti hospodárskej činnosti. Jednou z hlavných častí analýzy je analýza nákladov podľa položiek kalkulačného vzorca. V tejto časti je prevedená kalkulácia vnútro podnikovej ceny výkovku typu 6201/1, ktorý je hlavnou zložkou výroby podniku. V poslednej časti analýzy sa venujem analýze nákladov v závislosti od objemu výkonov.

Po prevedení analýzy je potrebné získané údaje správne vyhodnotiť a na základe tohto hodnotenia navrhnúť konkrétne kroky pre zníženie nákladov. Týmto krokom je venovaný záver mojej bakalárskej práce.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 TEÓRIA ANALÝZY NÁKLADOV

Súčasne s výrobou vznikajú náklady, ktoré predstavujú veľmi dôležitú kategóriu podnikovej ekonomiky. Efektívne hospodárenie znamená, že činnosť podniku je zameraná na racionálne využívanie všetkých dostupných prostriedkov a na sústavné znižovanie nákladov živej a zhmotnenej práce. Dôležitosť nákladov vyplýva zo snahy podniku vyrobiť čo najviac výrobkov a služieb s minimom spotreby výrobných faktorov. Preto je veľmi dôležité venovať sústavnú pozornosť ich teoretickému štúdiu a praktickému uplatňovaniu.

Podstata nákladov spočíva v tom, že každý podnik pri svojich činnostiach spotrebúva (využíva) živú a zhmotnenú prácu. Odpracované hodiny, spotrebovaný materiál a energia, opotrebovanie majetku (strojov, zariadenia, dopravných prostriedkov) sa v naturálnom vyjadrení nedajú sčítať. Aby sme mohli hovoriť o spotrebe podnikových výrobných faktorov ako o nákladoch, musíme ich vyjadriť v korunách. Náklady potom definujeme nasledovne: „Náklady predstavujú peňažné ocenenie spotreby podnikových výrobných faktorov vynaložených podnikom na jeho výroby alebo služby a ostatné účelovo vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou. (KUPKOVIČ, 1998)

Náklady sa často stotožňujú s pojmom výdavky. Nie je to správne, lebo tieto dva pojmy sa od seba zvyčajne odlišujú. Môžu byť medzi nimi časové aj vecné rozdiely. Výdavky znamenajú zmenšenie objemu finančných prostriedkov podniku, vznikajú v okamihu úhrady. Náklady predstavujú použitie (spotrebu) výrobných faktorov na určité výkony, vznikajú v okamihu spotreby. Časový nesúlad je spôsobený tým, že reálne výdavky sú uskutočňované v inom účtovnom období, ako je ich vecná súvislosť s uskutočňovanými výkonmi. (KUPKOVIČ, 2003)

1.1 Účtovné a manažérske poňatie nákladov

Pred začatím samotného členenia nákladov je potrebné definovať ich poňatie z rôznych uhlov pohľadu. Je prirodzené, poňatie nákladov účtovníka sa bude líšiť od poňatia manažéra, ktorý sa zameriava na strategický rozvoj. Z tohto dôvodu rozdeľujeme poňatie nákladov na dva základné druhy:

- **účtovné poňatie nákladov**

Toto chápanie nákladov je založené na vnímaní nákladov ako **úbytku ekonomického prospechu**, ktorý sa prejavuje úbytkom aktív alebo nárastom dlhu. V hodnotenom období

vedie k zníženiu vlastného kapitálu. Ide teda o účtovné vyjadrenie spotrebovaných vstupov v účtovných cenách. Tento druh pohľadu na náklady plne vyhovuje potrebám externých užívateľov.

- **manažérske poňatie nákladov**

Náklady na základe ich manažérskeho poňatia môžeme charakterizovať ako **hodnotovo vyjadrené, účelné vynaloženie ekonomických zdrojov podniku, účelovo súvisiace s ekonomickou činnosťou**. Toto poňatie umožňuje manažérom skúmať a vyhodnocovať náklady konkrétne spojené s nejakou podnikovou aktivitou alebo náklady, ktoré vzniknú až v budúcnosti. V rámci tohto poňatia ďalej rozlišujeme dva prístupy, ktoré sa líšia vo vnímaní účtovných nákladov. Prvým z nich je **hodnotové poňatie nákladov**. Tento prístup je využívaný najmä pri bežnom riadení a kontrole priebehu uskutočňovaných procesov. Tieto náklady obsahujú náklady zhodné z finančným účtovníctvom ale aj náklady, ktoré sú vo finančnom účtovníctve vykazované v inej výške alebo ním nie sú vykazované vôbec. Označujú sa ako kalkulačné náklady. Ešte odlišnejším od účtovného je **ekonomické poňatie nákladov**, ktoré zodpovedá hodnote, ktorú predstavuje najefektívnejšie využitie nákladov, alebo predstavujú maximálny ušlý efekt, spôsobený obmedzených zdrojov. (POPESKO, 2009)

1.2 Analýza nákladov podľa nákladových druhov

Táto analýza umožňuje zistiť, či a v akej miere sa mení podiel jednotlivých nákladových druhov na celkovom objeme nákladov v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami. Takáto analýza umožňuje poukázať na nákladové druhy, v ktorých nastali najväčšie zmeny a ako sa tieto zmeny odrážajú v charaktere výroby. Základným spôsobom klasifikácie nákladov za účelom získania prehľadu o ich štruktúre je členenie nákladov podľa ekonomicky rovnorodých druhov nákladov. Pri tomto členení sa zoskupujú náklady z hľadiska jednotlivých činiteľov nachádzajúcich sa vo výrobnom procese podľa toho, či súvisia so spotrebou majetku alebo so spotrebou práce.

Podľa uvedeného hľadiska ich členíme na tieto ekonomicky rovnorodé skupiny:

- spotreba materiálu a energie
- spotreba a použitie externých prác a služieb, napr. prepravné, nájomné, práce a služby spojené s opravami a udržiavaním majetku,

- osobné náklady, t.j. mzdové náklady vrátane nákladov na sociálne zabezpečenie a odmien členom orgánov spoločnosti,
- odpisy nehmotného a hmotného dlhodobého majetku,

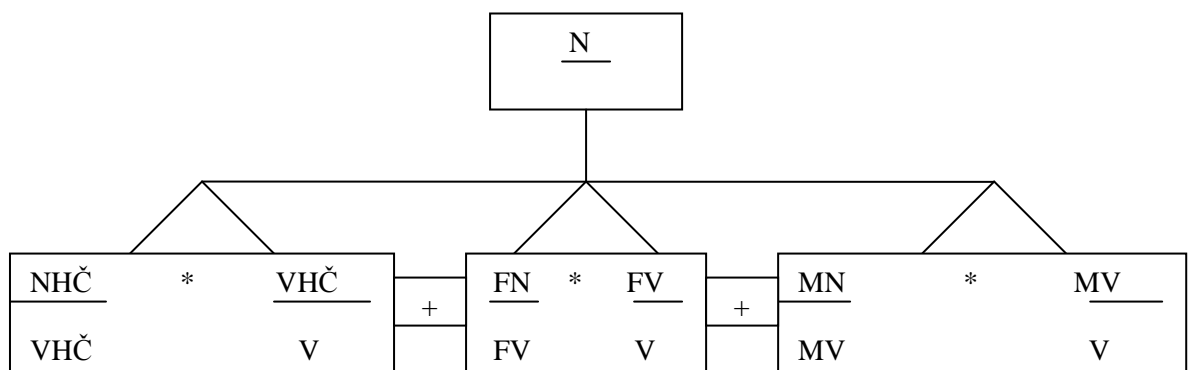
finančné náklady, napr. úroky, poisťné, bankové poplatky a pod.

Pre druhové členenie je charakteristická ekonomická jednotnosť jednotlivých nákladových položiek. Obsahujú náklady v tej forme a výške, ako pôvodne v podniku vznikali, bez ohľadu na to, kde a na aký účel sa vynakladajú a ako sa vyčísľujú v nákladoch. Dôležitosť druhového členenia nákladov spočíva v tom, že nám umožňujú vyčíslit' koľko z nákladov tvoria materiálové, mzdové, prevádzkové alebo finančné náklady. Tým pádom podnik môže zabezpečiť stabilitu a rovnováhu medzi potrebou zdrojov podniku s vonkajším okolím, ktoré dokáže tieto zdroje pre podnik poskytnúť. Umožňujú taktiež zistiť zmeny v charaktere výroby a to pomocou sledovania zmien vo vzťahoch nákladových druhov. (ZALAI, 2007)

1.3 Analýza hospodárnosti

Vypočítaním ukazovateľa nákladovosti sa vyjadří podiel nákladov na korunu výnosov. Tento ukazovateľ sa vypočíta tak, že sa dajú do pomeru celkové náklady k celkovým výnosom. Z charakteru ukazovateľa nákladovosti vyplýva jeden dôležitý poznatok a to ten, že čím je jeho hodnota nižšia a dynamickejšie klesá, tým je dosahovaný výsledok lepší.

Nasledujúca schéma vyjadruje analýzu ukazovateľa, ktorá sa môže urobiť jeho postupným rozkladom.

kde:

NHČ - náklady hospodárskej činnosti

VHČ - výnosy hospodárskej činnosti

FN - finančné náklady

FV - finančné výnosy

MN - mimoriadne náklady

MV - mimoriadne výnosy

Úroveň ukazovateľa nákladovosti závisí od:

- čiastkového ukazovateľa nákladovosti (nákladovosti hospodárskej, finančnej a mimoriadnej)
- podielu čiastkových výnosov (hospodárskych, finančných, mimoriadnych) na celkových výnosoch. (ZALAI, 2007)

1.4 Analýza nákladovosti hospodárskej činnosti

Na základe údajov z výkazov ziskov a strát za sledované obdobie môžeme zistiť zmenu celkovej nákladovosti hospodárskej činnosti, ako aj čiastkových nákladovostí. Význam tejto analýzy spočíva v tom, že nám ukazuje, akým spôsobom a akou intenzitou ovplyvňovali jednotlivé čiastkové nákladovosti nákladovosť hospodárskej činnosti a zároveň zisk z hospodárskej činnosti a jeho prostredníctvom aj celkový dosiahnutý výsledok hospodárenia.

Vypočítame ho ako súčet čiastkových nákladovostí jednotlivých nákladových druhov:

$$NHČ/VHČ = NPT/VHČ + SME/VHČ + SL/VHČ + ON/VHČ + ODP/VHČ + IPN/VHČ$$

kde:

VHČ - výnosy hospodárskej činnosti

NHČ - náklady hospodárskej činnosti

NPT - náklady na predaný tovar

SME - spotreba materiálu a energie

SL - služby

ON - osobné náklady

ODP - odpisy nehmotného a hmotného dlhodobého majetku

IPN - iné prevádzkové náklady

1.5 Analýza nákladov podľa položiek kalkulačného vzorca

Kalkulácia nákladov predstavuje významný nástroj riadenia vlastných nákladov podniku. Tento postup znamená určovanie, stanovenie alebo následné zistenie nákladov na kalkulačnú jednotku.

Podstata tejto klasifikácie spočíva v tom, že všetky náklady sa rozdeľujú podľa ich vzťahu k výrobnému procesu (činnosti podniku), teda podľa toho, aké použitie môže mať ten istý druh nákladov. Napríklad mzdové náklady sa môžu rozdeliť na mzdy výrobných robotníkov, na mzdy pomocných robotníkov, na platy riadiacich pracovníkov, na príjmy spoločníkov a odmeny členov orgánov spoločnosti (podniku). Pretože členenie nákladov v kalkuláciách vlastných nákladov sa predpisuje kalkulačnými vzorcami, označuje sa ako členenie podľa položiek kalkulačného vzorca (kalkulačné členenie). Slúži ako prehľadné členenie nákladov.

Pre výrobný podnik sa všeobecne odporúča kalkulačný vzorec s nasledujúcimi kalkulačnými položkami:

1. priamy (jednotkový) materiál
2. priame (jednotkové) mzdy
3. ostatné priame náklady
4. výrobná réžia
5. správna réžia
6. odbytové náklady
7. zisk (strata)

1.- 4. Vlastné náklady výroby (prevádzky),

1.- 6. Vlastné náklady realizovaného výkonu,

1.– 7. Predajná cena.

Uvedený kalkulačný vzorec si podniky môžu upraviť podľa vlastných podmienok a potrieb pridaním (vynechaním) niektorých položiek a usporiadaním nákladov podľa ich významu. (KUPKOVIČ, 1998)

1.5.1 Položky kalkulačného vzorca

Priamy materiál tvorí nevyhnutný materiálový prvok v procese výroby. Do tejto položky zahrňame spotrebu základného a pomocného materiálu, surovín, výrobkov, polovýrobkov a energií. Tieto prvky tvoria základ výrobku, respektíve sú nutnými zložkami pri jeho zhotovení. Uvedené zložky je možné priamo pripočítať k príslušným kalkulačným jednotkám. Na určenie spotreby rôznych druhov priameho materiálu sa zvyčajne používajú normy spotreby.

Priame mzdy sú mzdy pracovníkov, ktoré priamo súvisia s vykonávaním príslušného výkonu vo výrobnom procese. Dajú sa stanoviť, respektíve zistiť priamo na kalkulačnú jednotku. Medzi priame mzdy patrí základná mzda, prémie, príplatky a doplatky k mzde výrobných a iných pracovníkov, pokiaľ priamo súvisia s kalkulovaným výkonom a zahrňame ich do nákladov.

Ostatné priame náklady nie sú obsiahnuté v priamych materiálových nákladoch a je možné ich stanoviť priamo na kalkulačnú jednotku, napr. technologické palivo a energia, odpisy, patenty a licencie, náklady na technický rozvoj hradené z podnikových zdrojov atď.

Výrobná réžia predstavuje súhrn nákladov súvisiacich s riadením a obsluhou výrobného procesu (prevádzky podniku), ktoré nemôžeme stanoviť priamo na kalkulačnú jednotku. Patrí sem: materiál, palivo, energia, prepravné náklady, odpisy, základné mzdy, náhrady miezd atď.

Odbytové náklady sú zložené z priamych odbytových nákladov a odbytovej réžie. Patria sem napr. náklady na obaly, prepravné, vybavovanie objednávok, alebo náklady na propagáciu výrobku.

Klasifikácia nákladov podľa položiek kalkulačného vzorca má veľký význam pre vnútropodnikové riadenie, pretože umožňuje sledovať náklady podľa účelu ich vynaloženia a miesta vzniku. Má význam aj pri uskutočňovaní rozboru nákladov jednotlivých výrobkov, kedy môžeme zisťovať a porovnávať náklady na výrobu tých istých výrobkov

v konkurenčných podnikoch. Podnik tak môže prijímať opatrenia súvisiace so znižovaním nákladov. Jednou z najdôležitejších funkcií kalkulácií nákladov je čo najpresnejšie určenie vnútro podnikovej ceny a následné správne určenie predajnej ceny. Pod pojmom vnútro podniková cena rozumieme celkové výrobné náklady na výrobok.

1.6 Analýza nákladov v závislosti od objemu výkonov

Táto analýza umožňuje skúmať závislosť mesačných nákladov na objeme výkonov dosahovaných v jednotlivých mesiacoch. Podnik v priebehu kalendárneho roka totiž vyrába rôzny počet výrobkov. Analýza nákladov podľa ich závislosti od objemu výkonov je veľmi dôležitá, pretože sa v nej zohľadňujú výkony podniku, ich objem a náročnosť. Toto členenie umožňuje sledovať ako zmena objemu produkcie vplyva na vývoj nákladov. Rôzne druhy nákladov pri zmene objemu produkcie sa správajú odlišne. Pri hľadaní optimálneho objemu produkcie musíme poznať vývoj nákladov a určiť veľkosť závislosti nákladov od zmeny objemu produkcie.

Koeficient reakcie nákladov umožňuje určiť citlivosť nákladov na zmenu objemu výkonov. Vypočítame ho zo vzťahu:

$$k_r = P_Z N / P_Z V$$

kde: $P_Z N$ je percento zmeny nákladov

$P_Z V$ je percento zmeny výkonov (produkcie)

Do vzorca dosadíme hodnoty, ktoré vypočítame:

$$P_Z N = \{ N_1 / N_0 \times 100 \} - 100$$

$$P_Z V = \{ V_1 / V_0 \times 100 \} - 100$$

Hodnota koeficientu reakcie nákladov môže byť kladná, záporná alebo nulová. Vypočítaním hodnoty koeficientu reakcie zistíme stupeň variability nákladov pri zmene objemu výkonov, pričom táto hodnota platí len pre jediný variant objemu výkonov a nákladov. (KUPKOVIČ, 2003)

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

2 CHARAKTERISTIKA PODNIKU

Spoločnosť **OMNIA KLF, a. s.** je jednou z troch prevádzok skupiny **OMNIA KLF GROUP** spoločne s prevádzkami **KLF-ZVL MTK, spol. s.r.o.** a **KLF- ZVL MTK, spol. s.r.o.** prevádzka sústružňa. Jednotlivé strojárske spoločnosti tejto skupiny fungujú na trhu už 60 rokov. V roku 2007 dosiahla skupina obrat vo výške takmer 1,6 mld. Sk (cca 53 mil. €). Skupina má výborné referencie od mnohých VIP zákazníkov ako je napríklad **VW** či **ŠKODA AUTO**. Výrobky spoločnosti sa vyznačujú vysokou precíznosťou prevedenia a tak spĺňajú aj tie najvyššie kritéria pre použitie v rôznych odvetviach priemyslu. (<http://www.omniaklf.sk/sk/omnia-klf-a-s>)

Podnik **OMNIA KLF, a.s.** má uzatvorené odberateľsko-dodávateľské zmluvy o dodávke surovín, materiálov a energií potrebných pre výrobu. Ide o prevažne zahraničných dodávateľov ocele z ČR, Ruska, Talianska či Nemecka. Podobne ako materiál aj výrobné linky sú vo väčšine zahraničného pôvodu. Ich výrobcovia sú zo Švajčiarska, Rakúska, Nemecka, ČR a iba malá časť zo Slovenska. Dopravu materiálových vstupov zabezpečujú dodávatelia na vlastné náklady. (interné materiály podniku)

2.1 Všeobecná charakteristika podniku

Názov podniku:	OMNIA KLF, a. s.
Adresa:	Kukučínova 23734 024 01 Kysucké Nové Mesto Slovenská republika
Den zápisu do OR:	01.12.1990
IČO:	00 211 095
Oblasť činnosti:	<ul style="list-style-type: none">• výroba rotačných výkovekov• výroba náradia• tepelné spracovanie náradia• predaj výrobkov a služieb

Štatutárny orgán:	Ing. Jozef Fedor – predseda Ing. Miroslav Lukáč – podpredseda
Typ organizačnej štruktúry:	líniovo-štábná organizačná štruktúra (viz príloha P I)
Momentálny počet zamestnancov:	310

(<http://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=162129&SID=5&P=0> a interné materiály spoločnosti)

Aktuálny výpis z obchodného registra je súčasťou príloh. (viz príloha P II)

2.2 Ekonomická charakteristika podniku

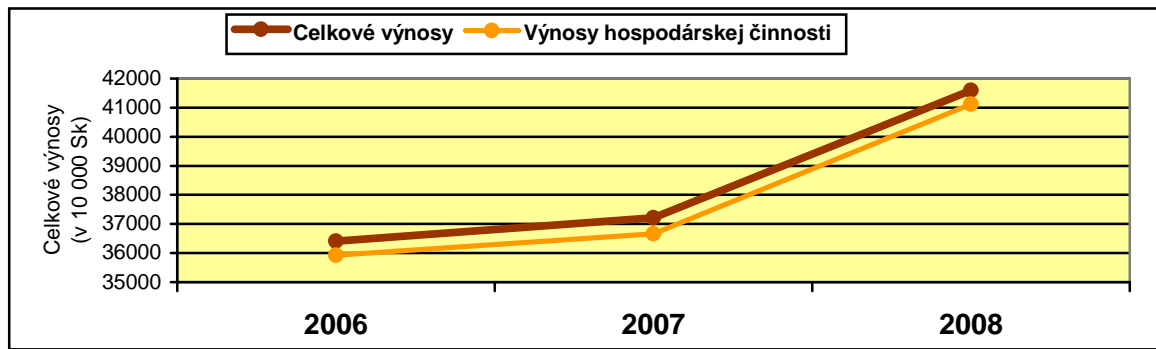
Tabuľka 1: Hodnoty vybraných položiek z výkazov ziskov a strát v rokoch 2006 až 2008

(zdroj: interné materiály podniku)

Položka výkazu Z a S	2006	2007	2008
Náklady hospodárskej činnosti	345431860	354395190	396885080
Výnosy hospodárskej činnosti	359283020	366591980	411221210
VH hospodárskej činnosti	13851160	1219679	14336130
Náklady finančnej činnosti	8597220	835259	9057960
Výnosy finančnej činnosti	4755690	554869	4727480
VH finančnej činnosti	-3841530	-280390	-4330480
Náklady mimoriadnej činnosti	0	0	0
Výnosy mimoriadnej činnosti	0	0	0
VH mimoriadnej činnosti	0	0	0
Naklady celkom	354029080	362747780	405943040
Výnosy celkom	364038710	372140670	415948690
Výsledok hospodárenia	10009630	9392890	10005650

2.2.1 Výnosy

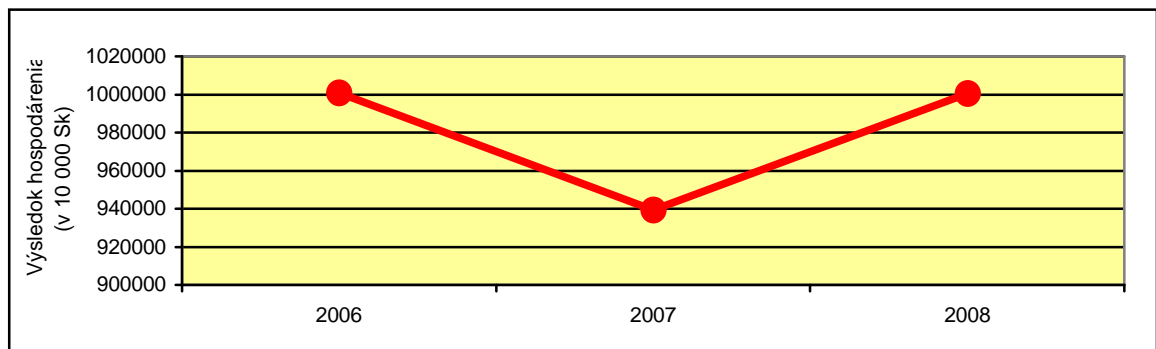
Celkové výnosy podniku v sledovanom období neustále rástli (viz Graf 1). Ich mierny nárast v roku 2007 o 2,2 % vystriedal v ďalšom roku prudší nárast na úrovni až 11,8 %. V kategórii výnosov tvoria najväčšiu zložku **výnosy z hospodárskej činnosti** (viz Tabuľka 1). Priebeh ich rastu je takmer identický s rastom celkových výnosov. Táto skutočnosť je pochopiteľná nakoľko tvoria zhruba 98 % z celkových výnosov.

Graf 1: Vývoj celkových výnosov a výnosov z hospodárskej činnosti v sledovanom období (zdroj: interné materiály podniku)

2.2.2 Výsledok hospodárenia

Ako môžeme vidieť na nasledujúcom grafe, podnik OMNIA KLF, a. s. si v sledovanom období udržiava pomerne stabilné hodnoty výsledku hospodárenia. Mierny pokles (6,2%) v roku 2007 v ďalšom roku vystriedal medziročný nárast na úrovni 6,5%.

Graf 2: Vývoj výsledku hospodárenia v sledovanom období (zdroj: interné materiály podniku)

2.2.3 Vývoj počtu zamestnancov

V sledovanom období počet zamestnancov neustále klesal (viz Tabuľka 2). Tento jav bol spôsobený postupnou modernizáciou strojov a s ňou spojeným zvyšovaním automatizácie. Ďalším dôvodom bolo intenzívnejšie využitie služieb externých dodávateľov. Do istej

miery do vývoja počtu zamestnancov zasiahla i práve začínajúca celosvetová finančná a hospodárska kríza.

Tabuľka 2: Vývoj počtu zamestnancov v sledovanom období (*zdroj: interné materiály podniku*)

Druh zamestnancov	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
JZ – jednicový zamestnanci	127	112	83
RZ – režijný zamestnanci	31	70	51
THZ – technicko-hospodársky zamestnanci	74	51	43
Spolu	292	233	183

3 ANALÝZA NÁKLADOV PODNIKU

V tretej kapitole sa zameriam na samotnú analýzu nákladov spoločnosti OMNIA KLF, a. s.. Táto analýza sa skladá z nasledujúcich častí:

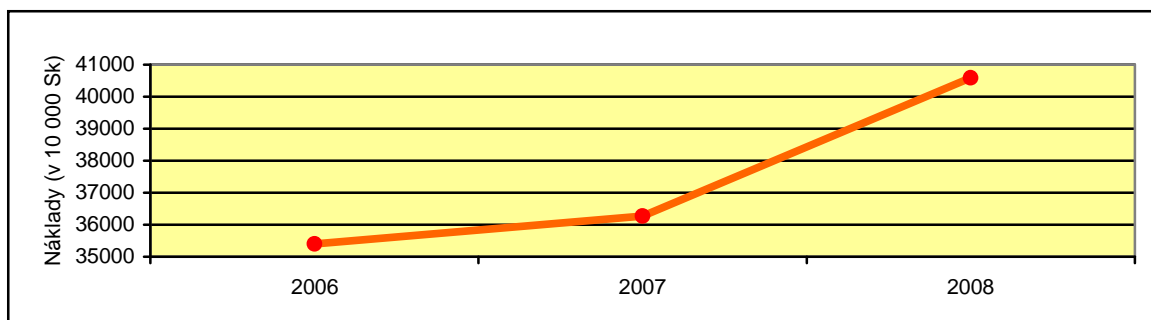
- **všeobecný prehľad nákladov za sledované obdobie**
- **analýza nákladov podľa nákladových druhov**
- **analýza hospodárnosti**
- **analýza nákladovosti hospodárskej činnosti**
- **analýza nákladov podľa položiek kalkulačného vzorca**
- **analýza nákladov v závislosti od objemu výkonov**

Pri analýze nákladov vychádzam z materiálov poskytnutých vedením spoločnosti. Tieto materiály obsahujú údaje za obdobie od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2008.

3.1 Vývoj nákladov podniku OMNIA KLF, a. s.

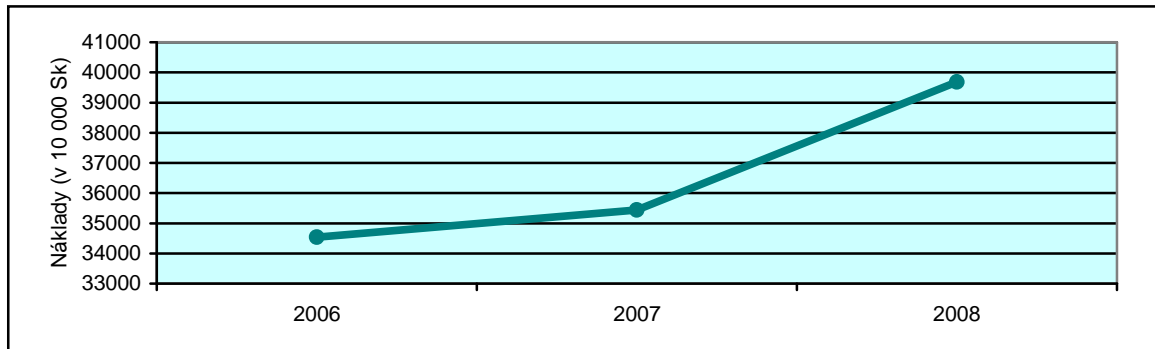
Táto časť práce obsahuje stručný prehľad vývoja celkových nákladov a čiastkových nákladov v sledovanom období rokov 2006 až 2008.

V sledovanom období mal vývoj celkových nákladov podobne ako vývoj výnosov stúpajúcu tendenciu (viz Graf 3). **Celkové náklady** spoločnosti vzrástli v roku 2007 len mierne o 2,5 %. V nasledujúcom roku bol tento nárast intenzívnejší. Hodnota celkových nákladov stúpla o 11,9 %.

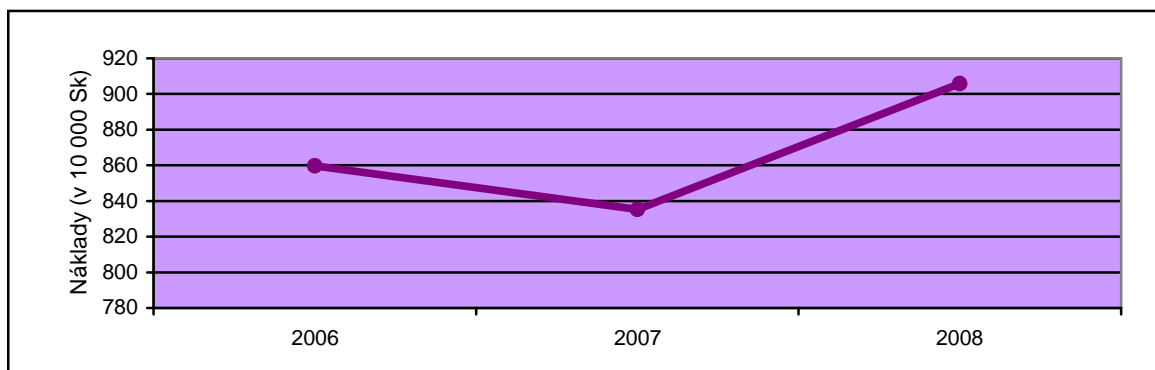
Graf 3: Vývoj celkových nákladov v sledovanom období (zdroj: interné materiály podniku)

Najväčšiu časť nákladov spoločnosti tvoria **náklady hospodárskej činnosti** (viz Tabuľka 1). Vývoj týchto nákladov má stúpajúcu tendenciu (viz Graf 2). V roku 2007 hodnota nákladov stúpila o 2,6% a v roku 2008 táto hodnota stúpila medziročne o takmer 12%. Tento jav je pravdepodobne podmienený stúpajúcim objemom výkonov.

Graf 4: Vývoj nákladov hospodárskej činnosti v sledovanom období (zdroj: interné materiály podniku)

Náklady finančnej činnosti sa na celkových nákladoch podieľajú len vo veľmi malej miere nakoľko OMNIA KLF, a. s. je prevažne výrobná spoločnosť. V sledovanom období mal vývoj tejto skupiny nákladov kolísavý priebeh (viz Graf 3). V roku 2007 bol zaznamenaný medziročný pokles oproti roku 2006 o 2,8 %. V nasledujúcom roku naopak náklady stúpili až na úroveň 9057960 Sk čo predstavuje medziročný nárast o 8,4 %.

Graf 5: Vývoj nákladov finančnej činnosti v sledovanom období (zdroj: interné materiály podniku)

3.2 Analýza nákladov podľa nákladových druhov v podniku

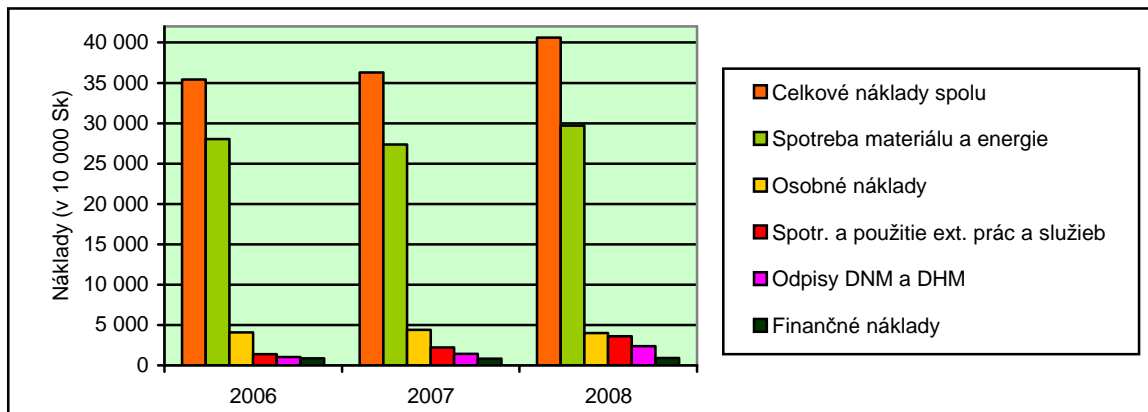
OMNIA KLF, a. s.

Cieľom tejto kapitoly je na základe teoretických poznatkov (viz 1.1) roztriediť náklady podniku OMNIA KLF, a. s. podľa nákladových druhov, určiť ich podiel na celkových nákladoch a tieto skupiny bližšie špecifikovať. Taktiež sa budem venovať vývoju jednotlivých nákladových druhov v sledovanom období a vzťahom medzi nimi.

Prvým krokom tejto časti analýzy nákladov je zaradenie nákladových položiek do jednotlivých nákladových druhov. Údaje som čerpal z materiálov poskytnutých vedením spoločnosti. Ďalším krokom je súčet hodnôt položiek v rámci jedného nákladového druhu a výpočet jeho percenuálneho podielu z celkových nákladov. Na základe vypočítaných údajov bola následne zostrojená prehľadná tabuľka (viz Tabuľka 2). V tejto tabuľke sú zobrazené nákladové druhy a ich hodnota v jednotlivých sledovaných rokoch. Taktiež tabuľka obsahuje údaje o percentuálnom vyjadrení podielu jednotlivých nákladových druhov na celkových nákladoch spoločnosti. Ďalším krokom je grafické znázornenie údajov obsiahnutých v tejto tabuľke (viz Graf 6). Z tohto grafu je jasne vidieť že veľmi veľkú časť nákladov tvorí spotreba materiálu a energií. Taktiež je vidieť že najprudší nárast zaznamenali náklady spotreby a použitia externých prác a služieb. Tento nákladový druh sa dokonca v roku 2008 dostal takmer na úroveň osobných nákladov, ktoré predstavujú druhý najväčší nákladový druh spoločnosti.

Tabuľka 3: Klasifikácia nákladov podľa nákladových druhov (zdroj: interné materiály podniku)

NÁKLADOVÝ DRUH	Rok 2006		Rok 2007		Rok 2008	
	(10 000 Sk)	(%)	(10 000 Sk)	(%)	(10 000 Sk)	(%)
1. Spotreba materiálu a energie	28 058	79,25	27 376	75,47	29 711	73,19
2. Spotr ext. prác a služieb	1 393	3,93	2 211	6,10	3 601	8,87
3. Osobné náklady	4 070	11,50	4 409	12,15	3 996	9,84
4. Odpisy DNM a DHM	1 022	2,89	1 444	3,98	2 380	5,86
5. Finančné náklady	860	2,43	835	2,30	906	2,24
Celkové náklady spolu	35 403	100	36 275	100	40 594	100

Graf 6: Podiel nákladových druhov na celkových nákladoch v sledovanom období (zdroj: interné materiály podniku)

3.2.1 Analýza nákladových položiek

Táto časť je venovaná bližšej špecifikácii jednotlivých nákladových druhov a konkretizácii položiek, ktoré sú do nich zaradené v prípade spoločnosti OMNIA KLF, a. s.. Venuje sa taktiež analýze ich podielu v celkových nákladoch a vývoju ich hodnôt v sledovanom období rokov 2006 až 2008.

- **Spotreba materiálu a energie**

Do tejto nákladovej položky patria náklady na vstupné suroviny a polotovary. Ide najmä o oceľové tyče a rúry rôzneho priemeru a hrúbky stien. Ďalej tu patria náklady na rôzne chemické látky používané pri tepelnej a chemicko-tepelnej úprave ocele (napríklad kianidy, odmastňovače, konzervačné oleje a rôzne druhy kaliacich solí). Nesmieme zabúdať na spotrebu vody a energie.

Náklady na spotrebu materiálu a energie predstavujú najvýznamnejšiu nákladovú položku. Ich percentuálny podiel v celkových nákladoch dosiahol v roku 2006 úroveň 79,25 % z celkových nákladov a v ďalších rokoch si dosahoval podobných hodnôt. Postupný mierny pokles je zapríčinený zvyšovaním podielu nákladov externých prác a odpisov DHM a DNM. Na celkový objem týchto nákladov má priamy vplyv najmä cena materiálu, surovín a energií a výška objemu produkcie. Medziročný rast v roku 2008 o 8,5 % je spôsobený zvýšením objemu produkcie a miernym nárastom ceny materiálov a energií.

- **Spotreba a použitie externých prác a služieb**

Podnik v niektorých prípadoch presúva časť výroby na externých dodávateľov. Tento druh nákladov tvorí hlavnú časť tejto kategórie. Aj napriek tomu že podnik má vlastné oddelenie údržby, niektoré stroje a zariadenia si vyžadujú údržbu za pomoci autorizovaných stredísk. Tieto náklady taktiež patria do tejto skupiny.

V sledovanom období majú hodnoty tejto nákladovej položky stúpajúcu tendenciu. Za obdobie sledovaných troch rokov ich hodnota vzrástla z 1 393 tis. Sk v roku 2006 až na hodnotu 3 601 tis. Sk v roku 2008 čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje nárast o 158 %. Táto zmena sa prejavila aj v zmene podielu v celkových nákladoch. Kým v roku 2006 predstavovala táto kategória len necelé 4 % z celkového objemu nákladov, v roku 2008 sa táto hodnota vyšplhala na takmer 9 %.

- **Osobné náklady**

Pod pojmom osobné náklady rozumieme mzdové náklady zamestnancov (obsluha strojov, pracovníci údržby, skladníci, vedúci pracovníci, a administratívni pracovníci) vrátane nákladov na sociálne zabezpečenie a odmeny členom orgánov spoločnosti.

Aj napriek vysokému stupňu automatizácie tvoria osobné náklady druhú najväčšiu nákladovú položku. Ich podiel na celkových nákladoch v roku 2006 predstavoval 11,5 %, v absolútnom vyjadrení to bolo 40 700 tis. Sk. V roku 2007 ich podiel na celkových nákladoch mierne stúpol na hodnotu 12,15 % ale v nasledujúcom roku klesol na úroveň 9,84 %. Tento pokles bol spôsobený zvýšením stupňa automatizácie, čiže znížením potrebného počtu obslužných pracovníkov a následným znížením počtu zamestnancov.

- **Odpisy nehmotného a hmotného dlhodobého majetku**

Odpisy nehmotného a hmotného dlhodobého majetku predstavujú peňažné vyjadrenie opotrebenia majetku spoločnosti OMNIA KLF, a. s.. Do tohto majetku zahŕňame budovy spoločnosti (výrobné haly, administratívne priestory, skladové priestory, ...), stroje a zariadenia výroby, motorové vozidlá, rôzne prístroje a zariadenia používané v administratíve, software iný dlhodobý hmotný a nehmotný majetok.

V roku 2006 dosiahli odpisy v podniku OMNIA KLF, a.s. výšku 10 220 tis. Sk, čo predstavovalo 2,89 % celkových nákladov. V ďalšom sledovanom období ich hodnota medziročne rástla. Tento rast má súvis s investíciami do nákupu nových strojov

a zariadení. Zvyšovaním hodnoty majetku sa zvyšovala aj hodnota ročných odpisov. V roku 2008 hodnota odpisov dlhodobého hmotného a nehmotného majetku dosiahla 23 800 tis. Sk čo predstavuje 5,86 percentný podiel na celkových nákladoch.

- **Finančné náklady**

Zahŕňame sem poisťné, poplatky banke, nákladové úroky, kurzové straty a ostatné náklady na finančnú činnosť.

V sledovanom období si udržiavali pomerne stabilné hodnoty a ich podiel na celkových nákladoch sa takmer nemenil. Pohyboval sa v rozmedzí od 2,2 % do 2,5 %.

Najväčšiu časť celkových nákladov spoločnosti tvorí spotreba materiálu a energie. Podiel tohto nákladového druhu na celkových nákladoch sa v sledovanom období pohybuje v rozmedzí 73 % až 79 %. Podiel tejto zložky však medziročne mierne klesal. V poradí druhým najväčším nákladovým druhom sú osobné náklady. Ich podiel ku celkovým nákladom je pomerne stabilný a len mierne kolíše v rozmedzí 9,5% až 12,5 %. Ďalšími v poradí sú nákladové druhy spotreba a použitie externých prác a služieb a odpisy DNM a DHM. Tieto nákladové druhy zaznamenávali v sledovanom období medziročný nárast. Najmenšou skupinou sú finančné náklady.

3.3 Analýza hospodárnosti v podniku OMNIA KLF, a. s.

Táto časť obsahuje výpočet všeobecného ukazovateľa nákladovosti (viz 1.2) za jednotlivé sledované roky a analýzu jeho vývoja.

Na základe teoretických znalostí a údajov získaných z výkazov ziskov a strát za roky 2006, 2007 a 2008 som vypočítal všeobecný ukazovateľ nákladovosti. Hodnoty ukazovateľa za jednotlivé roky sú prehľadne zobrazené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 4: Všeobecný ukazovateľ nákladovosti (zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie)

UKAZOVATEĽ	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
$(NH\check{C} / VH\check{C}) * (VH\check{C} / V)$	0,9489	0,9523	0,9542
$(FN / FV) * (FV / V)$	0,0236	0,0224	0,0218
$(MN / MV) * (MV / V)$	0	0	0
Všeobecný ukazovateľ nákladovosti	0,9725	0,9747	0,9760

Z výsledkov uvedených v predchádzajúcej tabuľke je zrejmé, že v sledovanom období hodnota všeobecného ukazovateľa nákladovosti medziročne mierne rástla. V roku 2007 medziročný nárast predstavoval 0,22 % a v ďalšom roku 0,13 %.

Všeobecný ukazovateľ nákladovosti má v sledovanom období jednoznačne negatívny vývoj keďže každé zvýšenie tohto ukazovateľa predstavuje pre podnik OMNIA KLF, a. s. zvýšenie podielu nákladov na celkových tržbách a s tým spojené zníženie dosiahnutého výsledku hospodárenia.

3.4 Analýza nákladovosti hospodárskej činnosti v podniku OMNIA KLF, a.s.

Z čiastkových ukazovateľov nákladovosti v podniku OMNIA KLF, a.s. je najdôležitejší ukazovateľ nákladovosti hospodárskej činnosti keďže náklady hospodárskej činnosti predstavujú cca 75 % celkových nákladov. Z tohto dôvodu je táto časť mojej práce venovaná výpočtu tohto ukazovateľa a jeho čiastkových ukazovateľov.

Po dosadení údajov získaných z výkazov ziskov a strát do príslušných vzorcov (viz 1.3) sme získali ukazovateľ nákladovosti hospodárskej činnosti ako aj jeho čiastkové ukazovatele. Všetky vypočítané ukazovatele zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 5: Ukazovatele nákladovosti hospodárskej činnosti v podniku (zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie)

UKAZOVATEĽ	Rok 2006	Rok 2007		Rok 2008	
	hodnota	zmena	hodnota	zmena	hodnota
NPT/VHČ	0,0117	- 0,0062	0,0055	- 0,0033	0,0022
SME/VHČ	0,6961	+ 0,0257	0,7218	- 0,0326	0,6892
SL/VHČ	0,0388	+ 0,0215	0,0603	+ 0,0273	0,0876
ON/VHČ	0,1133	+ 0,0070	0,1203	- 0,0231	0,0972
ODP/VHČ	0,0285	+ 0,0093	0,0378	+ 0,0201	0,0579
IPN/VHČ	0,0731	- 0,0521	0,0210	+ 0,0101	0,0311
NHČ/VHČ	0,9614	+ 0,0053	0,9667	- 0,0016	0,9651

Z výsledkov uvedených v tabuľke môžeme vidieť, že **nákladovosť hospodárskej činnosti** je v sledovanom období pomerne stabilná a pozorujeme v nej len mierne výkyvy hodnôt.

Táto hodnota sa pohybuje v rozmedzí 0,96 až 0,97. V praxi to znamená že na 1 Sk výnosov pripadá 96 až 97 halierov nákladov. V jednotlivých čiastkových ukazovateľoch taktiež nenastali výraznejšie zmeny.

- **Predaný tovar**

Hodnota ukazovateľa nákladovosti tejto oblasti mierne klesala z dôvodu menšej obchodnej činnosti spoločnosti a koncentrácie sa najmä na výrobu.

- **Spotreba materiálu a energií**

Hodnota nákladovosti spotreby materiálu a energií je pre podnik rozhodujúca nakoľko náklady na materiál a energie tvoria rozhodujúcu časť nákladov podniku. V roku 2007 hodnota stúpila o 0,0257 avšak v nasledujúcom roku sa podniku podarilo túto hodnotu znížiť o 0,0326 na hodnotu 0,6892. Tento pokles je spôsobený zmenou dodávateľov a následným poklesom cien nakupovaného materiálu. Taktiež má na tom zásluhu zefektívnenie výroby a s ňou spojený pokles objemu odpadného materiálu vo výrobe.

- **Spotrebované služby externých dodávateľov**

Keďže v sledovanom období rástol objem spotrebovaných služieb externých dodávateľov, prejavilo sa to aj vo výsledkoch tejto analýzy. Hodnota tohto čiastkového ukazovateľa počas oboch sledovaných rokov rástla a celkový nárast predstavuje 0,0488 haliera na 1 Sk výnosov.

- **Osobné náklady**

S rastom spotrebovaných služieb externých dodávateľov súvisí aj mierny pokles osobných nákladov v roku 2008 nakoľko niektoré výkony zamestnancov boli nahradené externými službami. Tento pokles bol v roku 2008 na takmer rovnakej úrovni ako nárast externých služieb. Vplyv na túto skutočnosť má aj nákup nových strojov a zariadení a s tým spojené zníženie potrebného počtu obslužných pracovníkov.

- **Odpisy DNM a DHM**

S modernizáciou výroby je spojený nákup nových strojov a zariadení. S týmito investíciami súvisí aj nárast nákladovosti odpisov ktorý stúpil v roku 2007 o 0,0093 a v roku 2008 dokonca o 0,0201 ha na 1 Sk.

Z výsledkov tejto analýzy môžeme vidieť, že nákladovosť spoločnosti je pomerne stabilná a medziročne vykazuje len mierne výkyvy hodnôt. Taktiež môžeme vidieť aj vzájomné prepojenie jednotlivých ukazovateľov.

3.5 Analýza nákladov podľa položiek kalkulačného vzorca v podniku OMNIA KLF, a.s.

V tejto časti sa zameriam na popis a rozbor kalkulačného vzorca pre určenie nákladov na konkrétny druh výrobku vyrábaným podnikom OMNIA KLF, a.s..

3.5.1 Kalkulačný vzorec podniku OMNIA KLF, a. s.

V tomto podniku sa pre stanovenie celkových nákladov na výrobky používajú presne stanovené kalkulačné vzorce. Tieto vzorce sa pri rôznych druhoch výrobkov môžu mierne líšiť.

Všeobecný kalkulačný vzorec používaný spoločnosťou má tvar:

$$\underline{\text{VPC}} = (\text{THN} \times \text{JC}) + (\text{THN} \times \text{VRE}) + (\text{CHV} \times \text{OVR}) + (\text{CHV} \times \text{IZ} \times \text{VRN}) + (\text{CHV} \times \text{VRZ}) + (\text{CHV} \times \text{VRT}) + (\text{CHV} \times \text{NR}) - (\text{HO} \times \text{CO})$$

Kde:

- **VPC** – vnútro podniková cena – vlastné náklady celkom

Materiál:

- **JC** – cena za 1 kg priameho základného nakupovaného materiálu v SK
- **THN** – norma spotreby materiálu na výkovkoch v kg
- **CHV** – cenníková hmotnosť výkovku v kg
- **IZ** – index zložitosti náradia
- **HO** – predajný odpad v kg
- **CO** – cena za 1 kg predajného odpadu

Výrobná réžia:

- **OVR** – ostatné výrobné režijné náklady nákladového strediska v Sk na 1 kg (THN)
- **VRE** – výrobné režijné náklady na energiu na 1 kg (THN)

- **VRN** – výrobné režijné náklady na náradie v Sk na 1 kg (CHV)
- **VRZ** – výrobné režijné náklady na žíhanie¹ (CHV)
- **VRT** – výrobné režijné náklady na tryskanie² (CHV)

Nevýrobná réžia:

- **NR** – ostatné nevýrobné režijné náklady vypočítané na 1 kg (CHV)

Po vypočítaní vnútropodnikových nákladov môžeme na základe získaných údajov stanoviť predajnú cenu výrobku. Vzorec pre výpočet predajnej ceny je v podniku OMNIA KLF, a.s. v tvare:

$$\boxed{PC = VPC \times 1,03}$$

Kde:

- **PC** – predajná cena
- **VPC** – vnútropodniková cena (výrobné náklady celkom)
- **1,03** – efektívnosť predaja (priemer za rok)

(interné materiály podniku)

3.5.2 Analýza jednotlivých položiek kalkulačného vzorca

- **Materiál** tvorí podstatnú časť nákladov na výrobu výkovkov. Ide o oceľové tyče ktoré sú základným materiálom celého výrobku. Ich spotrebu na jeden výrobok popisuje presná vnútropodniková norma určená konkrétne na každý typ výrobku. Veličinou v ktorej je táto norma určená je hmotnosť. Ďalšou zložkou tejto skupiny je index zložitosti náradia pre spracovanie a opracovanie určený násobený cenníkovou hmotnosťou výkovku. Zložkou ktorú treba od nákladov odpočítať je odpadový materiál, ktorého hmotnosť je taktiež presne určená na jeden kus konkrétneho výrobku.

¹ Proces tepelného spracovania ocele za účelom zníženia tvrdosti

² Proces mechanického finálneho opracovania výrobkov za použitia ocelevej drti

- **Výrobná réžia** je súhrn všetkých ostatných nákladov súvisiacich priamo s výrobou výkovkov. Základnou a najväčšou zložkou tejto skupiny sú priame mzdy a všetky s nimi súvisiace odvody. Ďalej do tejto skupiny zahrňujeme spotrebu energie a všetky ostatné položky výrobného režia. Spotreba každej z týchto položiek je vypočítaná presne na jednotku hmotnosti. Jednoducho sa tak dá stanoviť presná spotreba na konkrétny typ výrobku. Túto hodnotu získame vynásobením normy spotreby a hmotnosti výrobku.
- **Nevýrobná réžia** zobrazuje ostatné režijné náklady nákladového strediska nesúvisiace priamo s výrobným postupom. Ide napríklad o platy administratívnych pracovníkov, strážnej služby a podobne.

3.5.3 Kalkulácia nákladov na výkovok typu 6201/1³

Z interných materiálov spoločnosti sa mi podarilo získať údaje, potrebné pre uskutočnenie samotnej nákladovej kalkulácie pre konkrétny výrobok. Tieto údaje sú zobrazené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6: Údaje kalkulačného vzorca výkovku typu 6201/1. (zdroj: interné materiály podniku)

THN	0,0682 kg	JC	24,5620 Sk/kg	VRE	6,6986 Sk/kg	CO	5,0112 Sk/kg
CHV	0,0453 kg	OVR	17,4481 Sk/kg	(IZxVRN)	0,9271 Sk/kg	VRZ	0
HO	0,0229 kg	NR	10,2914 Sk/kg	VRT	0,7422 Sk/kg		

Údaje z Tabuľky 6 boli dosadené do všeobecného kalkulačného vzorca používaného spoločnosťou OMNIA KLF, a. s.. Na základe vypočítaných údajov o čiastkových nákladoch, celkových vlastných nákladoch a predajnej cene bola zostavená Tabuľka 7. Hodnota predajného odpadu je v tejto tabuľke zobrazená červenou farbou nakoľko vo svojej podstate nepredstavuje náklady, ale naopak celkové náklady na výrobu znižuje.

³ Výkovok používaný vo výrobe ložísk

Tabuľka 7: Kalkulácia nákladov pre výkovok typu 6201/1. (Zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie)

náklady na materiál	THN x JC	1,6751 Sk
náklady na energiu	THN x VRE	0,4568 Sk
výrobné režijné náklady na náradie	CHV x IZ x VRN	0,1503 Sk
výrobné režijné náklady na tryskanie	CHV x VRT	0,0336 Sk
výrobné režijné náklady na žíhanie	CHV x VRZ	0 Sk
ostatné výrobné režijné náklady	CHV x OVR	0,7903 Sk
nevýrobné režijné náklady	CHV x NR	0,4662 Sk
cena predajného odpadu	HO x CO	0,1148 Sk
vlastné náklady celkom	VPC	3,4615 Sk
predajná cena	PC = VPC x 1,03	3,5653 Sk

Z výsledkov tejto časti analýzy nákladov (viz Tabuľka 7) je zrejmé, že celkové náklady na výrobu 1 ks výkovku typu 6201/1 predstavujú pre podnik 3,4615 Sk. Najväčšou zložkou ceny sú náklady na materiál. Po očistení ceny o cenu predajného odpadu tvoria 45 % z celkových nákladov. Po vynásobení vnútro podnikovej ceny koeficientom efektívnosti predaja bola určená predajná cena. Táto cena predstavuje hodnotu 3,5653 Sk.

3.6 Analýza nákladov v závislosti od objemu výkonov v podniku

OMNIA KLF a.s.

Ako je zrejmé už z názvu, v tejto časti sú náklady spoločnosti analyzované na základe ich závislosti od objemu výkonov. V súlade s teoretickými poznatkami (viz 1.5) bola zostavená tabuľka (viz Tabuľka 7). Táto tabuľka obsahuje výkony a náklady pripadajúce na jednotlivé mesiace roku 2008. Jednotlivé mesiace sú zoradené vzostupne na základe dosiahnutého objemu výkonov. Ďalšie stĺpce tabuľky obsahujú percentuálnu zmenu objemu výkonov a nákladov oproti predchádzajúcemu mesiacu. Posledný stĺpec tvorí údaj o vypočítanej hodnote koeficientu zmeny nákladov (viz 1.5). Tento údaj je pre výsledky analýzy rozhodujúci. Jeho hodnota priamo vypovedá o spôsobe, akým hodnota vývoja nákladov reagoval na zmenu objemu výroby.

Tabuľka 8: Objem výkonov a nákladov v jednotlivých mesiacoch roku 2008 (zdroj: interné materiály podniku)

MESIAC	Výkony v CHV (Kg)	Náklady (Sk)	PZN(%)	PZV (%)	Kr
August	363920	27765910			
Júl	390120	29023760	4,53	7,20	0,63
Marec	411160	30556220	5,28	5,39	0,98
Jún	416130	30823100	0,87	1,21	0,72
Január	427950	32827110	6,50	2,84	2,29
Máj	453280	33828580	3,05	5,92	0,52
September	458400	33964220	0,40	1,13	0,35
Apríl	475450	35005280	3,07	3,72	0,83
Október	495510	37209770	6,30	4,22	1,49
November	508290	37852440	1,73	2,58	0,67
Február	513680	37998230	0,39	1,06	0,37
December	529550	39088420	2,87	3,09	0,93
Spolu	5443440	405943040			

V jednotlivých mesiacoch roku 2008 bol koeficient reakcie nákladov prevažne v intervale 0 až 1. V tomto prípade ide o degresívny priebeh nákladov ,čo znamená že hodnota mesačných nákladov rástla pomalšie ako mesačný objem produkcie. Progresívny priebeh nákladov spoločnosť zaznamenala iba v mesiacoch Január a Október kedy hodnoty koeficientu reakcie nákladov presiahli hodnotu 1.

4 VYHODNOTENIE VÝSLEDKOV ANALÝZY NÁKLADOV

Po prevedení jednotlivých analýz je potrebné vyhodnotiť ich výsledky a špecifikovať význam zistených skutočností pre spoločnosť OMNIA KLF, a. s.. Tomuto cieľu je venovaná štvrtá kapitola.

4.1 Vyhodnotenie výsledkov analýzy nákladov podľa nákladových druhov

Analýza nákladov podľa nákladových druhov ukázala, že najväčšiu časť celkových nákladov podniku tvoria **náklady na spotrebovaný materiál a energie**. Tento nákladový druh predstavuje zhruba tri štvrtiny celkových nákladov. Tempo ich medziročného rastu bolo o niečo miernejšie ako tempo rastu celkových nákladov a výnosov takže ich podiel na celkových nákladoch za sledované obdobie klesol zhruba o 6 %. Tento priaznivý vývoj je spôsobený vhodným výberom dodávateľov materiálov a následným znížením ich nákupnej ceny. Ide o veľmi dôležitý proces, pretože vzhľadom na veľký objem tohto druhu nákladov dokáže aj malé zníženie jednotkovej ceny nakupovaného materiálu priniesť pre podnik pomerne veľké úspory.

Druhým najväčším nákladovým druhom sú v podniku OMNIA KLF a. s. **osobné náklady**. Hodnota objemu tejto skupiny nákladov v sledovanom období mierne kolísala. Po miernom medziročnom náraste v roku 2007 sa ich hodnota v nasledujúcom roku pomerne razantne znížila. Aj napriek stálemu zvyšovaniu objemu produkcie medziročne klesla o 9,4 %.

Na znižovaní osobných nákladov má zásluhu najmä fakt že podnik v sledovanom období zvýšil **spotrebu a použitie externých prác a služieb**. Vzhľadom na to, že podnik presunul časť výroby a údržby na externých dodávateľov, znížila sa spotreba práce vlastných výrobných pracovníkov.

Hodnota **odpisov DNM a DHM** sa v sledovanom období zvyšovala. Tento jav má súvis s investíciou do nákupu nových strojov. Aj keď nárast objemu tejto skupiny nákladov predstavuje pre podnik zvýšenie fixných nákladov, má naopak za následok zníženie objemu ostatných nákladových druhov. Moderné výrobné stroje dokážu pracovať úspornejšie vzhľadom na spotrebu materiálu a energie. Ďalšou ich výhodou je zvýšenie stupňa automatizácie a s tým spojené zníženie osobných nákladov pre ich obsluhu.

Tempo rastu **finančných nákladov** je takmer identické s tempom rastu celkových nákladov a objemu výroby.

4.2 Vyhodnotenie výsledkov analýzy hospodárnosti

Z prevedenej analýzy hospodárnosti (viz 3.3) je zrejmé, že všeobecný ukazovateľ nákladovosti spoločnosti sa pohybuje v rozmedzí 0,9725 a 0,9760. V praxi to znamená že na 1 Sk výkonov pripadá 97 halierov až 98 halierov nákladov. Tento ukazovateľ má stúpajúcu tendenciu (viz Graf 7). Aj keď zaznamenáva len mierny nárast, pre podnik predstavuje tento rast veľmi nepriaznivý vývoj. Celkové náklady postupne zväčšujú svoj podiel na tržbách. Dôsledkom toho je znižovanie podielu zisku a teda celkové znižovanie ziskovosti.

Graf 7: Vývoj všeobecného ukazovateľa nákladovosti v sledovanom období (*zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie*)

4.3 Vyhodnotenie výsledkov analýzy nákladovosti hospodárskej činnosti

Výsledky tejto analýzy sú veľmi podobné výsledkom analýzy hospodárnosti. Vďaka podielom vyjadreným na 1 Sk výkonov sú z týchto záverov prehľadnejšie najmä vzťahy medzi jednotlivými skupinami nákladov. Na základe tejto analýzy je možné bližšie špecifikovať vplyv zmeny objemu jedného druhu nákladov na zmenu objemu ostatných nákladových druhov. V tejto časti sa teda venujem konkrétnym zmenám objemu jednotlivých skupín nákladov, ich dôvodom a následkom.

Zníženie podielu nákladov na predaný tovar

- **dôvod:** zameranie sa na výrobu
- **následok:** zvýšenie podielu nákladov výroby na celkových nákladoch

Zníženie podielu nákladov na spotrebu materiálu a energi

- **dôvod:** zmena dodávateľov a následné zníženie nákupných cien, zefektívnenie výroby spôsobené modernizáciou výrobných zariadení
- **následok:** zníženie celkových nákladov spoločnosti

Zvýšenie podielu spotrebovaných služieb externých dodávateľov

- **dôvod:** presun časti výroby na externých dodávateľov
- **následok:** zníženie osobných nákladov

Zníženie podielu osobných nákladov

- **dôvod:** nárast spotreby služieb externých dodávateľov a modernizácia výroby (zvýšenie stupňa automatizácie)
- **následok:** pokles celkových nákladov

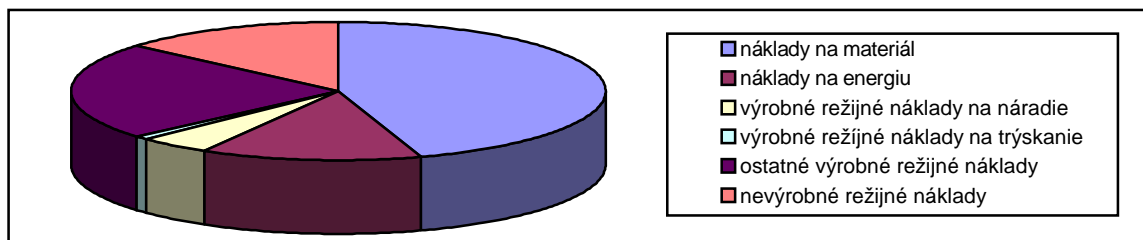
Zvýšenie podielu odpisov DNM a DHM

- **dôvod:** modernizácia výroby (nákup nových strojov)
- **následok:** zníženie spotreby materiálu a energie a zníženie osobných nákladov

Z tejto analýzy jasne vyplýva fakt, že jednotlivé skupiny nákladov sa navzájom veľmi silne ovplyvňujú. V sledovanom období je napríklad možné sledovať veľmi úzke prepojenie osobných nákladov s nákladmi na spotrebu služieb externých dodávateľov. Ďalej je zrejmé, že spoločnosti sa podarilo pomocou modernizácie výroby (nákup nových strojov) znížiť náklady na materiál a energie. S touto modernizáciou bolo spojené aj zvýšenie stupňa automatizácie. Tento jav zo sebou zase priniesol zníženie potrebného počtu obslužných pracovníkov a zníženie celkových osobných nákladov.

4.4 Vyhodnotenie výsledkov analýzy nákladov podľa položiek kalkulačného vzorca

Na základe dosadenia údajov pre výkovok typu 6201/1 do všeobecného kalkulačného vzorca bola stanovená jeho vnútropodniková cena. Hodnota celkových nákladov na tento druh výrobku je 3,4615 Sk

Graf 8: Podiel jednotlivých položiek kalkulačného vzorca na celkových nákladoch na výkovok typu 6201/1 (zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie)

Z Grafu 8 je zrejmé, že najväčší podiel na celkových nákladoch výkovku typu 6201/1 majú **náklady na materiál** (46 %). Druhú najväčšiu zložku predstavujú **ostatné výrobné režijné náklady** (23 %). Nasledujú **náklady na energiu** a **nevýrobné režijné náklady**. Tieto dve položky kalkulačného vzorca predstavujú zhodne po 13 % celkových nákladov výrobku. **Výrobné režijné náklady na náradie** tvoria približne 4 % výrobnéj ceny. Najmenšou položkou kalkulačného vzorca sú výrobné režijné náklady na trýskanie (1 %).

Na základe informácií od zástupcov firiem obchodujúcich s výrobkami tohto druhu som zistil, že niektoré konkurenčné spoločnosti ponúkajú náhradu za tento výrobok. Krajina pôvodu tohto výrobku je Čína. V tejto krajine sú samozrejme neporovnateľne nižšie ceny výrobných vstupov, takže dodávateľia sú schopní tento výrobok dovážať pri objednaní dostatočne veľkého množstva za cenu cca 3,15 Sk. Táto cena je nižšia ako vnútropodniková cena spoločnosti OMNIA KLF, a. s. Vzhľadom na krajinu pôvodu je však otázna kvalita týchto dovážaných výrobkov. Aj napriek tomu predstavujú lacné náhrady za výrobky ako je výkovok typu 6201/1 pre podnik vážnu hrozbu. Možným riešeniam tohto problému sa budem venovať v záverečne kapitole.

4.5 Vyhodnotenie výsledkov analýzy nákladov v závislosti od objemu výkonov

Z výsledkov analýzy nákladov v závislosti od objemu výkonov (viz Tabuľka 8) môžeme vidieť, že v desiatich mesiacoch mal koeficient reakcie nákladov hodnotu menšiu ako jedna. Znamená to, že v týchto mesiacoch mali náklady degresívny priebeh. Rast ich celkového objemu bol pomalší ako rast objemu celkových výkonov. Z tohto faktu môžeme usudzovať že zvyšovanie objemu výroby má za následok znižovanie celkovej nákladovosti. Tento jav je spôsobený najmä efektívnejším využívaním výrobných kapacít a s tým spojeným znížením hodnoty fixných nákladov na jednotku produkcie. V mesiacoch január a október je hodnota koeficientu reakcie nákladov vyššia ako 1. V praxi to znamená, že v týchto dvoch mesiacoch vzrástol objem celkových nákladov rýchlejšie ako objem produkcie.

Z celkového pohľadu išlo v roku 2008 o degresívny priebeh nákladov. Priemerná hodnota koeficientu reakcie nákladov v sledovanom roku je 0,82. Tempo rastu objemu produkcie bolo vo väčšine prípadov intenzívnejšie ako tempo rastu objemu celkových nákladov. Pre podnik ide o pozitívny výsledok, keďže rast objemu produkcie je sprevádzaný poklesom celkovej nákladovosti. S touto skutočnosťou je samozrejme spojené zvýšenie ziskovosti.

5 NÁVRHY ZNÍŽENIA NÁKLADOV

Posledná kapitola tejto bakalárskej práce je venovaná konkrétnym riešeniam problémov spoločnosti OMNIA KLF, a. s. v nákladovej oblasti. Všetky možnosti zníženia nákladov spoločnosti sú navrhnuté na základe vypracovanej analýzy nákladov a vyhodnotenia jej výsledkov.

5.1 Zníženie nákupnej ceny materiálu

Keďže náklady na nákup materiálu a energií tvoria zhruba tri štvrtiny celkových nákladov podniku, zníženie ich nákupnej ceny má veľký vplyv na zníženie celkových nákladov spoločnosti.

Spotreba ocelových tyčí tvorí hlavnú časť spotreby materiálu. Z dôvodu prebiehajúcej hospodárskej krízy klesá celkový dopyt po tomto materiáli. Táto skutočnosť ponúka možnosť rokovania s dodávateľmi o znížení ceny. Dodávatelia sú v súčasnosti ochotní dodávať tento materiál za nižšiu cenu ako v minulosti.

Súčasná nákupná cena za jednu tonu tohto druhu materiálu predstavuje **815,31 eur** (24 562 Sk). Po preskúmaní momentálneho stavu na trhu s týmto materiálom som dospel k záveru, že v súčasnosti je aj vzhľadom na pomerne veľkú ročnú spotrebu tohto materiálu v spoločnosti OMNIA KLF, a. s. možné dosiahnuť nákupnú cenu na úrovni **720 eur** (21 691 Sk) za tonu. Táto cena je však podmienená vhodnými rokovaniaми zo súčasnými dodávateľmi. Ak by súčasný dodávateľ nebol ochotný alebo schopný dodávať materiál v spomenutej cene, mal by podnik pristúpiť k zmene dodávateľa.

Klady:

- ročná úspora nákladov na spotrebovaný materiál o **86 512 eur** (2 606 252 Sk)
- zníženie výrobných nákladov na 1 ks výkovku typu 6201/1 o **5,02 %**

Zápory:

- riziko **zníženia kvality** nakupovaného materiálu v prípade zmeny dodávateľa
- riziko **nedodržovania dodacích podmienok** v prípade zmeny dodávateľa

5.2 Zmena ponúkaného sortimentu

Hlavnú časť výroby podniku OMNIA KLF, a. s. tvorí v súčasnosti výroba **výkovku typu 6201/1**. Tento výkovok je však na trhu ponúkaný aj konkurenčnými spoločnosťami. Keďže ide o produkty vyrábané prevažne v Číne, podnik im nie je schopný konkurovať v oblasti cien. Výrobky spoločnosti majú oproti výrobkom z Číny omnoho vyššiu kvalitu. V dôsledku prebiehajúcej hospodárskej krízy sa však veľká časť odberateľov snaží znížiť nákupné ceny často aj na úkor kvality. Tento trend predstavuje pre podnik veľkú hrozbu. Z tohto dôvodu by mal podnik uvažovať o zmene sortimentu.

Jednou z možností je zaradenie výrobku **IM-NU-2312** do výroby. Ide o súčiastku používanú v automobilovom priemysle. Potencionálnym odberateľom tohto výrobku je Nemecká spoločnosť **ZWL** vyrábajúca najmä prevodovky pre automobilový priemysel. Podnik **OMNIA KLF, a. s.** s touto spoločnosťou už v minulosti spolupracoval a má s touto spoluprácou veľmi dobré skúsenosti. Podľa uskutočnených kalkulácií pre tento výrobok by v prípade výroby predstavovala jeho vnútropodniková cena **2,17 eur (65,37 Sk)**. Predpokladaná cena akceptovateľná odberateľom je **2,51 eur (75,62 Sk)**. Po zvážení všetkých okolností som dospel k záveru, že prípadné nahradenie výroby výkovku 6201/1 výrobkom typu **IM-NU-2312** by bolo správnym krokom k zníženiu výrobných nákladov a zvýšeniu ziskovosti výroby.

Klady:

- **vyššia ziskovosť** nového výrobku
- schopnosť podniku začať výrobu **bez zmeny výrobných zariadení**
- výrobok **nie je na trhu ponúkaný dovozcami z Číny** a podobných krajín
- **dobré skúsenosti** z predchádzajúcej spolupráce s **potencionálnym zákazníkom**

Zápory:

- riziko **vstupu dodávateľov z Číny** na trh s týmto produktom
- potreba čiastočnej **zmeny výrobného procesu** a **zaškolenie zamestnancov**

5.3 Zvýšenie objemu výroby

Analýza nákladov v závislosti na objeme výkonov ukázala že vývoj nákladov má **degresívny priebeh**. Z tohto faktu možno predpokladať, že podnik má určité rezervy vo využívaní výrobnjej kapacity. Pri **zvýšení stupňa využitia výrobnjej kapacity**, by došlo ku zvýšeniu objemu produkcie bez nutnosti navýšenia celkových fixných nákladov. Tento krok by mal za následok **zníženie hodnoty fixných nákladov na jednotku produkcie**. Samozrejme by to znamenalo zníženie jej celkových výrobných nákladov. Tento krok je však podmienený **zvýšením predaja**, čo v období prebiehajúcej hospodárskej krízy nie je jednoduché. Dosiachnutie tohto cieľa by bolo možné v kombinácii so zmenou ponúkaného sortimentu (viz 5.2).

Klady:

- **zvýšenie efektívnosti** využitia fixných nákladov
- **zníženie celkových nákladov** pripadajúcich **na jednotku produkcie**

Zápory:

- pravdepodobné **zvýšenie nákladov na marketing** v súvislosti so zvýšením predaja
- riziko **neschopnosti predat'** vyrobené množstvo produktov

ZÁVER

V bakalárskej práci som najskôr zhrnul teoretické poznatky z oblasti analýzy nákladov. Následne som tieto poznatky využil pri praktickom uskutočnení analýzy nákladov podniku OMNIA KLF, a. s. a na základe vyhodnotenia jej výsledkov som navrhol možné spôsoby zníženia jej nákladov.

Ako je charakteristické pre veľkú časť výrobných podnikov, hlavnú časť nákladov tohto podniku tvoria náklady na nákup materiálu. V tejto oblasti vidím aj najväčšie možnosti znižovania nákladov spoločnosti. Vzhľadom na vysoký podiel tohto druhu nákladov v celkových nákladoch, by sa zníženie nákupnej ceny okamžite veľmi výrazne prejavilo v celkovej nákladovosti.

Konkurencieschopnosť podniku na trhu ohrozujú spoločnosti, dovážajúce produkty z krajín s nízkou cenou výrobných vstupov (Čína a pod.). Riešenie tohto problému vidím v zmene vyrábaného sortimentu. Vhodnou náhradou výkovku typu 6201/1, ktorý tvorí hlavnú časť výroby je výrobok IM-NU-2312, ktorý zatiaľ nie vyrábaný konkurenciou a o jeho nákup bol prejavovaný záujem zo strany nemeckej spoločnosti ZWL.

Analýza taktiež ukázala, že podnik naplno nevyužíva svoju výrobnú kapacitu. Táto nevyužitá výrobná kapacita predstavuje rezervy, ktorých využitie by malo priaznivý vplyv na znižovanie nákladov na jednotku produkcie.

Uskutočnenie navrhovaných krokov by malo podniku napomôcť k zvýšeniu efektívnosti jeho fungovania. Pri vhodne zvolenej stratégii by podnik OMNIA KLF, a. s. nemal mať v budúcnosti problémy udržať si podiel na trhu a plniť jeden so svojich hlavných cieľov, ktorým je prinášať zisk akcionárom.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

Literárne zdroje:

- [1] HONTYOVÁ, K.; LISÝ, J.; SATKOVÁ, B. *Základy ekonómie a ekonomiky*. Bratislava: EKONÓM, 2001. 176 s. ISBN 80-225-1353-9
- [2] KAJANOVÁ, J. *Náklady a ceny*. Bratislava: IRIS, 2005. 150 s. ISBN 80-89018-92-0
- [3] KUPKOVIČ, M. a kol. *Kalkulácie a rozpočty*. Bratislava: SPRINT- vfra, 1998. 197 s. ISBN 80-88848-37-7
- [4] KUPKOVIČ, M. a kol. *Náklady podniku*. Bratislava: SPRINT- vfra, 1999. 170 s. ISBN 80-88848-50-4
- [5] KUPKOVIČ, M. a kol. *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava: Sprint vfra, 2003. 452 s. ISBN 80-88848-71-7
- [6] POPESKO, B. *Moderní metody řízení nákladů*. Praha: Grada Publishing, 2009. 240 s. ISBN 978-80-247-2974-9
- [7] SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. 4. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.
- [8] TOMEK, G., VÁVROVÁ, V. *Řízení výroby a nákup*. Praha: Grada Publishing, 2007. 384 s. ISBN 978-80-247-1479-0
- [9] ZALAI, K. a kol. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava: SPRINT - vfra, 2007. 255 s. ISBN 978-80-89085-74-1
- [10] ZÁMEČNÍK, R., TUČKOVÁ, Z., HRONKOVÁ, L. *Podniková ekonomika II*. 1. vydání. Zlín: UTB ve Zlíně, FaME, 2007. 194 s. ISBN 978-80-7318-624-1.
- [11] ŽURKOVÁ, H. *Plánování a kontrola: klíč k úspěchu*. Praha: Grada Publishing, 2007. 135 s. ISBN 978-80-247-1844-6

Internetové zdroje:

- [12] Internetová stránka obchodného registra SR:
<http://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=162129&SID=5&P=0>
- [13] Internetová stránka spoločnosti OMNIA KLF, a. s.:
<http://www.omniaklf.sk/sk/omnia-klf-a-s>

Ostatné zdroje:

- [14] Interné materiály podniku

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CO	cena odpadu
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DNM	dlhodobý nehmotný majetok
FN	finančné náklady
FV	finančné výnosy
HO	hmotnosť odpadu
CHV	cenníková hmotnosť výkovku
IPN	iné prevádzkové náklady
IZ	index zložitosti
JC	jednotková cena
JZ	jednicový zamestnanci
kr	koeficient reakcie nákladov
MN	mimoriadne náklady
MV	mimoriadne výnosy
NHČ	náklady hospodárskej činnosti
NPT	náklady na predaný tovar
NR	nevýrobná réžia
ODP	odpisy nehmotného a hmotného dlhodobého majetku
ON	osobné náklady
OVR	ostatná výrobná réžia
PC	predajná cena
P _Z N	percento zmeny nákladov
P _Z V	percento zmeny výkonov
RZ	režijný zamestnanci

SL	služby
SME	spotreba materiálu a energie
THN	norma spotreby materiálu
THZ	technicko-hospodársky zamestnanci
VH	výsledok hospodárenia
VHČ	výnosy hospodárskej činnosti
VPC	vnútro podniková cena
VRE	výrobná réžia na energiu
VRN	výrobná réžia náradia
VRT	výrobná réžia trýskania
VRZ	výrobná réžia žíhania

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1: Vývoj celkových výnosov a výnosov z hospodárskej činnosti v sledovanom období (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>)	22
Graf 2: Vývoj výsledku hospodárenia v sledovanom období (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>).....	22
Graf 3: Vývoj celkových nákladov v sledovanom období (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>).....	24
Graf 4: Vývoj nákladov hospodárskej činnosti v sledovanom období (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>).....	25
Graf 5: Vývoj nákladov finančnej činnosti v sledovanom období (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>).....	25
Graf 6: Podiel nákladových druhov na celkových nákladoch v sledovanom období (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>)	27
Graf 7: Vývoj všeobecného ukazovateľa nákladovosti v sledovanom období (<i>zdroj: vlastné spracovanie</i>).....	38
Graf 8: Podiel jednotlivých položiek kalkulačného vzorca na celkových nákladoch na výkovok typu 6201/1 (<i>zdroj: vlastné spracovanie</i>)	40

ZOZNAM TABULIEK

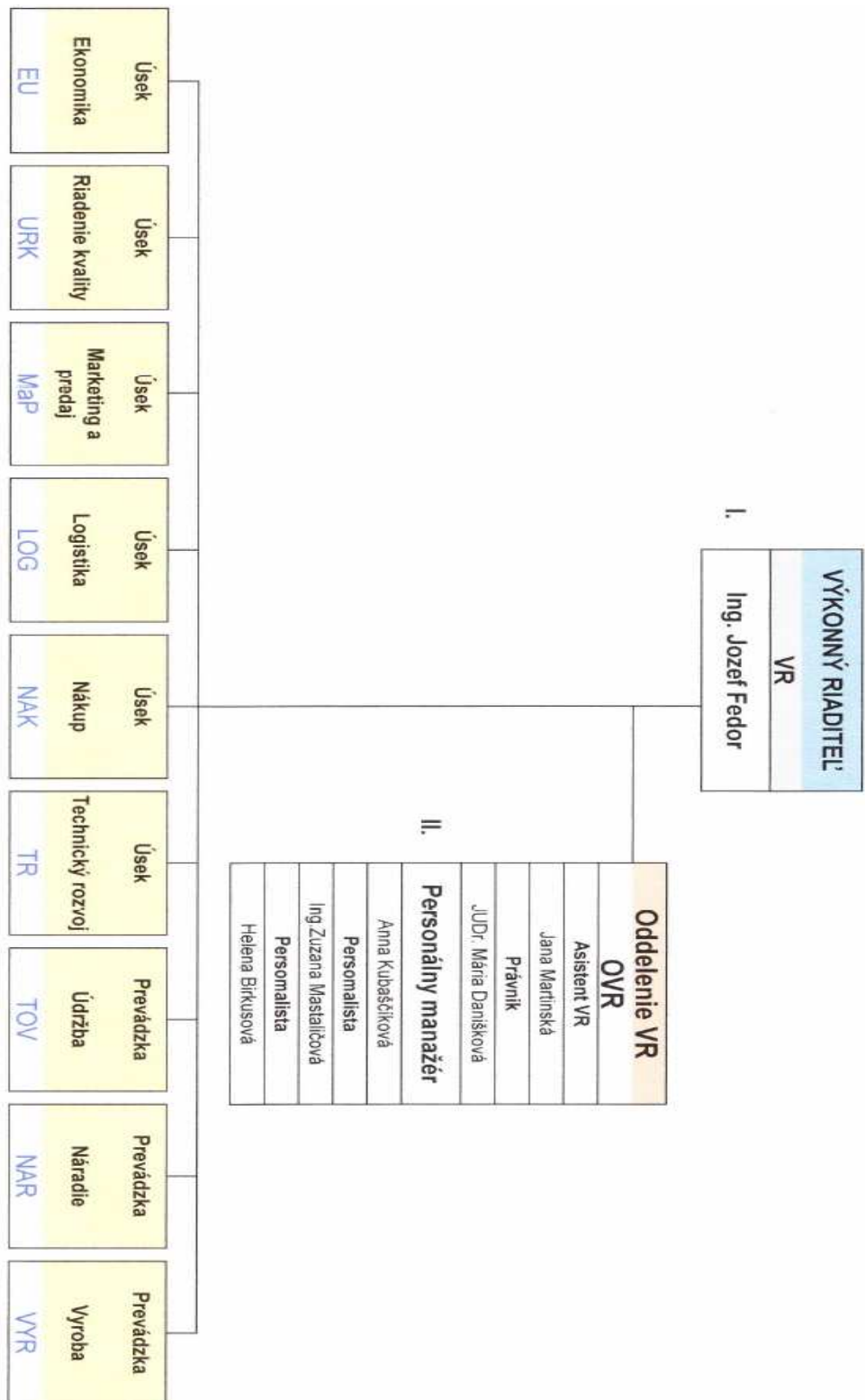
Tabuľka 1: Hodnoty vybraných položiek z výkazov ziskov a strát v rokoch 2006 až 2008 (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>)	21
Tabuľka 2: Vývoj počtu zamestnancov v sledovanom období (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>).....	23
Tabuľka 3: Klasifikácia nákladov podľa nákladových druhov (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>).....	26
Tabuľka 4: Všeobecný ukazovateľ nákladovosti (<i>zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie</i>).....	29
Tabuľka 5: Ukazovatele nákladovosti hospodárskej činnosti v podniku (<i>zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie</i>)	30
Tabuľka 6: Údaje kalkulačného vzorca výkovku typu 6201/1. (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>).....	34
Tabuľka 7: Kalkulácia nákladov pre výkovok typu 6201/1. (<i>Zdroj: interné materiály podniku, vlastné spracovanie</i>).....	35
Tabuľka 8: Objem výkonov a nákladov v jednotlivých mesiacoch roku 2008 (<i>zdroj: interné materiály podniku</i>)	36

ZOZNAM PRÍLOH

P I Organizačná štruktúra spoločnosti

P II Výpis z obchodného registra Okresného súdu Žilina

PRÍLOHA PI: ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA SPOLOČNOSTI

PRÍLOHA P II: VÝPIS Z OBCHODNÉHO REGISTRA OKRESNÉHO SÚDU ŽILINA

Výpis z Obchodného registra Okresného súdu Žilina

Oddiel: Sa		Vložka číslo: 10691/L
Obchodné meno: OMNIA KLF, a. s.		(od: 01.01.2008)
Sídlo:	Kukučínova Kysucké Nové Mesto 024 01	2734 (od: 16.07.2009)
IČO:	00 211 095	(od: 01.12.1990)
Deň zápisu:	01.12.1990	(od: 01.12.1990)
Právna forma:	Akciová spoločnosť	(od: 01.12.1990)
Predmet činnosti:	kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod)	(od: 14.04.2005)
	kúpa tovaru za účelom jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)	(od: 14.04.2005)
	sprostredkovanie obchodu, výroby a služieb v rozsahu voľnej živnosti	(od: 14.04.2005)
	reklamná a propagačná činnosť v rozsahu voľnej živnosti	(od: 14.04.2005)
	vedenie a spracovanie účtovníctva, mzdovej a personálnej agendy	(od: 14.04.2005)

prenájom motorových vozidiel (od: 14.04.2005)

prenájom nebytových priestorov spojený s (od: 14.04.2005)
poskytovaním aj iných než základných služieb
spojených s prenájomom

factoring a forfaiting v rozsahu voľnej živnosti (od: 14.04.2005)

automatizované spracovanie dát (od: 14.04.2005)

prenájom hardware (od: 14.04.2005)

činnosť účtovných, organizačných, (od: 14.04.2005)
ekonomických a obchodných poradcov

poskytovanie úverov z vlastných zdrojov (od: 14.04.2005)
nebankovým spôsobom

služby verejných nosičov a poslov (od: 14.04.2005)

konzultačná a poradenská činnosť v oblasti (od: 01.04.2007)
obchodu, prieskumu trhu a reklamy

kováčstvo (od: 01.04.2007)

zámočníctvo (od: 01.04.2007)

kovoobrábanie (od: 01.04.2007)

výroba nástrojov (od: 01.04.2007)

stavba strojov s mechanickým pohonom (od: 01.04.2007)

skladovanie výrobkov a materiálov (od: 01.04.2007)

marketingové služby (od: 01.04.2007)

prenájom strojov a strojných zariadení a (od: 01.04.2007)
prenájom nehnuteľností, vč. nebytových
priestorov

podnikanie v oblasti nakladania s odpadmi (od: 01.04.2007)

recyklovanie kovového odpadu a šrotu (od: 01.04.2007)

recyklovanie nekovového odpadu a zvyškov (od: 01.04.2007)

opravy a montáž strojov a zariadení (od: 01.04.2007)

kancelárske a sekretárske služby (vrátane (od: 01.04.2007)
kopírovacích a rozmnožovacích služieb),
administratívne práce

prekladateľské a tlmočnicke služby (od: 01.04.2007)

organizovanie kurzov, školení a prednášok (od: 01.04.2007)

správa registratúrnych záznamov bez trvalej (od: 01.04.2007)
dokumentárnej hodnoty

poradenská služba k technickému vybaveniu (od: 01.04.2007)
počítača (hardware)

poradenská služba a dodávanie programového (od: 01.04.2007)
vybavenia počítača (software)

spracovanie údajov	(od: 01.04.2007)
inžinierska činnosť a súvisiace technické poradenstvo	(od: 01.04.2007)
výskum a vývoj v oblasti prírodných a technických vied	(od: 01.04.2007)
technické testovanie, meranie a analýzy	(od: 01.04.2007)
kalibrácia meradiel a meracích prístrojov s výnimkou určených meradiel	(od: 01.04.2007)
opravy a údržba meradiel a meracích prístrojov s výnimkou určených meradiel	(od: 01.04.2007)
poradenská činnosť v oblasti meracej a metrologickej činnosti	(od: 01.04.2007)
overovanie pracovných meradiel mimo určených meradiel	(od: 01.04.2007)
činnosť colného deklaranta	(od: 01.07.2007)
poskytovanie záruk na zabezpečenie colného dlhu	(od: 01.07.2007)
výroba ložísk	(od: 01.01.2008)
nakladanie s nebezpečným odpadom	(od: 01.01.2008)
Štatutárny orgán: predstavenstvo	(od: 21.09.1992)

Ing. Jozef Fedor - predseda (od: 22.01.2009)
Gelnická 16
Bratislava 831 06
Vznik funkcie: 01.01.2009

Ing. Miroslav Lukáč - podpredseda (od: 22.01.2009)
Novosická 1862
Púchov 020 01
Vznik funkcie: 01.01.2009

Konanie menom Spoločnosť zastupujú členovia predstavenstva, (od: 21.09.1992)
spoločnosti: každý samostatne.

Základné imanie: 5 344 220,93896 EUR (od: 04.02.2009)
Rozsah splatenia: 5 344 220,93896 EUR

Počet, druh, Počet akcií: 156 kmeňové , listinné (od: 04.02.2009)
podoba a Menovitá hodnota jednej akcie: 33 193,918875
menovitá hodnota EUR
akcií:

Počet akcií: 45 kmeňové , listinné (od: 04.02.2009)
Menovitá hodnota jednej akcie: 3 319,391888
EUR

Počet akcií: 500 kmeňové , listinné (od: 04.02.2009)
Menovitá hodnota jednej akcie: 33,193919
EUR

Dozorná rada: Ing. Vladimír Kestler - predseda (od: 01.04.2007)
Kráľovské údolie 24
Bratislava 811 02
Vznik funkcie: 01.04.2007

Mgr. Martin Laca (od: 01.04.2007)
Paprad'ová 5
Bratislava 821 01
Vznik funkcie: 01.04.2007

JUDr. Rudolf Bača - člen (od: 24.08.2007)
ČSA 1190/3
Kysucké Nové Mesto 024 04
Vznik funkcie: 25.07.2007

Mgr. Juraj Papcun - člen (od: 24.08.2007)
Tomášikova 10/A
Bratislava 821 03
Vznik funkcie: 25.07.2007

Ing. Martin Švaňa (od: 28.11.2007)
Dunajov 218
Dunajov 023 02
Vznik funkcie: 06.11.2007

Ing. Michal Mišo - člen (od: 06.08.2008)
Hornádska 24
Bratislava 821 07
Vznik funkcie: 01.08.2008

Dátum
aktualizácie: 13.05.2010

Dátum výpisu: 15.05.2010